
Pedagogická orientace, Brno 1994, č. 12–13

Odborný čtvrtletník a zpravodaj ČPdS při AV ČR

Milí čtenáři,

číslo, které máte před sebou, přináší aktuální myšlenky a názory na otevřené otázky naší vzdělanosti, výchovy, školy a pedagogiky, které byly předneseny na třetí polistopadové celostátní konferenci České pedagogické společnosti při AV ČR v Hradci Králové ve dnech 16.–17. září 1994 na téma

Učitel, škola a pedagogika ve 20. století

Pedagogická orientace

Vznikla roku 1967 v Olomouci jako nezávislý časopis pedagogické obce. Do roku 1970, kdy násilná „normalizace“ znovu potlačila svobodu slova a bádání v pedagogice i náš časopis, vyšlo pět čísel.

Byla obnovena po 24 letech prvním číslem nové edice v roce 1991, aby znovu otevřela své stránky svým čtenářům i autorům pro hledání cest k vyšší úrovni výchovy a vzdělání v duchu humanitní demokracie, národních tradic i dimenzí evropských a světových.

Přinesla v dosavadních polistopadových číslech řadu závažných expertíz a doporučení Rady pedagogických věd ČR, aktuálních příspěvků a většinu referátů z celostátních odborných konferencí:

- **Jan Ámos Komenský a přítomnost**, Brno, 25.–26.3. 1991
- **Tradice a perspektivy české školy a pedagogiky v nadějích a krizích soudobého světa**, Ústí n. L., 20.–21.11. 1992.

Těšíme se na Vaše hlasy a ohlasy

Redakce

„Devatenácté století zdůrazňovalo příliš objektivní stránku pravdy a vytvořilo také zvláštní intelektualistickou pedagogiku, resp. didaktiku, jež upadala v didaktický materialismus, nehledíc k osobnímu zakotvení pravdy, nýbrž k ovládnutí množství užitečného vědění. I tak praktický filosof, jako byl *H. Spencer*, který v mravní výchově osobní stránku až přecenil, na druhé straně ve výchově intelektuální zůstal při didaktickém materialismu, jak jej tehdy přinášel vládnoucí směr pozitivistický.

Dnes je již konec tomuto kvantitativnímu ideálu ve výchově, ba spíše se můžeme obávat, že ubíháme v extrém opačný, že se takřka obáváme mluvit o systematickosti ve výchově, ztrácejíce se plně v anarchii individualistické výchovy.

Ale jak ukazují různé projevy pedagogů (např. *J. Hendrich, Úvod do obecné pedagogiky*) zdá se, že v nejbližší budoucnosti se vytvoří syntéza, hledící jak k objektivní pravdě a její systematickosti, jak se jeví v logice, tak také k subjektivně psychologické podmíněnosti této pravdy.

Učitel nebude subjektivní intuice potlačovat, ale bude je vést k pevnému systematickému zdůvodnění. A tím zároveň vytvoří harmonickou atmosféru, která odstraní dnešní směry, příkře proti sobě stojící, jednak intuitivního subjektivismu, jednak systematického objektivismu.

Také výchova nesmí přihlížet jen k psychologickému myšlení a jeho subjektivním podmínkám, ale též k tomu, aby toto myšlení bylo schopno získat si přesné a určité objektivní zdůvodnění.“

Josef Tvrдый, Logika, Praha 1937
s. 252 a n.